

ČESKÁ REPUBLIKA

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Petra Průchy a Mgr. Evy Kyselé v právní věci žalobce: V. V., zastoupeného Mgr. Janem Lipavským, advokátem, se sídlem v Hradci Králové, Velké náměstí 135/19, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 30. 11. 2004, č. j. 28 Az 113/2004 - 24,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádnému z účastníků **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

V záhlaví označeným rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové byla zamítnuta žaloba žalobce proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM-154/VL-07-K03-2004 ze dne 17. 6. 2004, jímž bylo rozhodnuto, že se žalobci azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje, a na cizince se podle § 91 téhož zákona nevztahuje překážka vycestování. V odůvodnění rozsudku se ve vztahu k souzené věci krajský soud ztotožnil s posouzením potíží žalobce s příslušníky sekty „Církev Krista“ jako problémů se soukromými osobami, jež nelze podřadit důvodům pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Jednání těchto osob bylo vedeno snahou vynutit si jeho spolupráci a později i odevzdání majetku sektě, tedy obohatit se, takže nemůže být připisováno státu. Žalobce se sice snažil na toto nezákonné jednání upozornit, ale nevyužil k tomu všech dostupných prostředků, jež mu poskytuje právní řád jeho země. Poté, co byl vyšetřovatelem odmítnut,

vzal své oznámení zpět místo toho, aby si na jeho postup stěžoval u nadřízených či se obrátil na soud nebo nevládní organizace. Žalobce se snažil nepřesnosti ve výpovědích, které podle žalovaného snižují jeho věrohodnost, i vytýkaný časový odstup mezi možnostmi vycestovat a skutečným opuštěním země, vysvětlit a bagatelizovat, ale ke svým tvrzením nenabídl důkazy. Odůvodnění žaloby soud nepřesvědčilo o tom, že by žalovaný ve správním řízení porušil procesní předpisy a postupoval nezákonně, naopak má za to, že důkazy byly opatřeny standardním postupem a ve světle výpovědi žadatele také řádně vyhodnoceny. Dále konstatoval, že na udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu není právní nárok, nelze požádat výlučně o jeho udělení a správní orgán rozhoduje na základě správního uvážení. Žalovaný měl dostatek podkladů pro posouzení této možnosti, postupoval v zákonných mezích a jeho rozhodnutí je v souladu se zákonem.

Včasnou kasační stížností žalobce (dále též „stěžovatel“) napadl tento rozsudek z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, dále jen „s. ř. s.“).

Namítal, že rozhodnutí soudu je nezákonné, protože v předchozím řízení byla na podkladě zjištěných skutkových okolností soudem nesprávně posouzena právní otázka, zda stěžovatel naplnil podmínky pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu pro odůvodněný strach z pronásledování z důvodů náboženských (§ 103 odst. 1 písm. a/ s. ř. s.). Zopakoval, že ve správním řízení bylo prokázáno, že byl příslušníkem sekty „Církev Krista“, a poté, co se ji rozhodl opustit, zlomili mu její členové nohu, vzali auto a chtěli ho připravit i o byt. Přestože se obrátil na policejní orgány, nepomohly mu. Zdůraznil, že za pronásledování ve smyslu § 2 odst. 5 zákona o azylu se považuje i takové ohrožující jednání členů sekty, které je úřady státu, jehož je občanem, trpěno. Protože šlo o útoky motivované žalobcovou náboženskou minulostí a Ruská federace je trpěla, měly správní orgán i krajský soud na základě zjištěných skutečností dospět k závěru, že byl stěžovatel pronásledován, a tedy naplnil důvody pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Stěžovatel dále tvrdil, že je napadený rozsudek nepřezkoumatelný, neboť soud se při svém rozhodování nevypořádal se všemi žalobními body, které stěžovatel řádně a včas v žalobě uplatnil, konkrétně pak těmi, mířícími na porušení jednotlivých ustanovení správního řádu (§ 103 odst. 1 písm. d/ s. ř. s.). K vytýkaným pochybením se nevyjádřil ani ve stručnosti a z procesních námitek odůvodnil pouze své negativní stanovisko k vytýkanému nedostatečnému zjištění skutkového stavu věci. Podle mínění stěžovatele měl soud přezkoumat všechny vznesené námítky i v případě, že je považoval za obecné, a nelze z nich zjistit, co je konkrétně namítáno, a nejméně uvést, že je proto přezkoumat nelze. V takovém případě měl soud stěžovatele vyzvat k doplnění žaloby v přiměřené lhůtě. Třetím stížním bodem stěžovatel namítl, že rozhodnutí žalovaného není v souladu s § 47 odst. 5 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (dále též jen „správní řád“, „s. ř.“) podepsáno oprávněnou osobou, takže nemůže mít pro neúplnost účinky správního rozhodnutí. Má za to, že se žalovaný porušení zákona spočívajícího v nedoručení originálu rozhodnutí účastníkům řízení dopouští opakovaně. Stěžovatel je rovněž přesvědčen o tom, že rozhodnutí žalovaného nebylo vyhotoveno v Praze, jak je uvedeno v jeho záhlaví, ale v azylovém středisku, odkud bylo stěžovateli doručeno, aniž by je mezitím v Praze oprávněná osoba podepsala. Vůle správního orgánu proto nebyla projevena náležitým způsobem, proto rozhodnutí žalovaného správního orgánu trpí vadou, která mohla způsobit jeho nezákonnost, respektive je nicotné (§ 103 odst. 1 písm. b/ s. ř. s.). Stěžovatel požádal, aby soud kasační stížnosti přiznal odkladný účinek. Navrhl zrušení rozhodnutí krajského soudu, vrácení věci k dalšímu řízení a přiznání náhrady nákladů řízení žalobci. V doplnění kasační stížnosti ještě namítl, že soud neposoudil dostatečně podmínky pro přiznání azylu z humanitárních důvodů, když nevzal v potaz zdravotní stav stěžovatele trpícího vážnými

psychickými potížemi, které činí jeho případ zvláštního zřetele hodným. Je přesvědčen, že žalovaný překročil zákonné meze správního uvážení a v rozporu se zákonem mu azyl podle § 14 nepřiznal. Doložil lékařskou zprávu o svém zdravotním stavu ze dne 1. 12. 2004, v níž se uvádí, že byl od 11. 11. 2004 do tohoto dne hospitalizován na P. k. F. n. v H. K. se závažnou psychiatrickou diagnózou.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti setrval na důvodech svého rozhodnutí, důvody uplatněné kasační stížností považoval za neopodstatněné a návrh na přiznání odkladného účinku nepodpořil. Uvedl, že stěžovatel, hlásící se k pravoslaví, nežádal o azyl pro své náboženství, pouze popsal, jak se stal obětí nezákonných aktivit jednoho náboženského sdružení a policie měla k jeho oznámení nedůvěru. Ve správním řízení ani před krajským soudem vůbec netvrdil, že trpí poruchou osobnosti. Dodal, že k namítaným porušením správního řádu se soud vyjádřil *en bloc* a absence podpisu oprávněné osoby na jemu doručeném rozhodnutí nebyla žalobou vytýkána. Navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu přezkoumal v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti. Neshledal přitom vady, k nimž by podle § 109 odst. 3 s. ř. s. musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud předepisuje, že jeho úkolem v tomto řízení není znovu posuzovat, zda měl být stěžovateli azyl udělen, ale toliko přezkoumat, zda předchozí řízení naplňuje důvody vymezené v § 103 odst. 1 s. ř. s. specifikované stěžovatelem.

Podle stěžovatele je napadené rozhodnutí soudu nezákonné proto, že soud v předcházejícím řízení nesprávně posoudil právní otázku, zda jím uváděné skutečnosti odůvodňují udělení azylu podle § 12 (fakticky šlo pouze o jeho písmeno b/) a § 14 zákona o azylu.

Ze správního spisu bylo zjištěno, že stěžovatel odešel ze své vlasti proto, že byl nejprve vydírán a poté i fyzicky napaden členy sekty, kam nejdříve dobrovolně vstoupil, ale později pochopil, že se ho snaží psychickým nátlakem připravit o majetek a snažil se své působení v sektě ukončit, jenže mu v tom bránili. Vyhrožování oznámil policii, ale neuspěl, protože mu bylo řečeno, že nemá ke svým tvrzením důkaz. Poté, co byl členy sekty zbit a hospitalizován s komplikovanou zlomeninou nohy, učinil oznámení policii, a věc se začala vyšetřovat. Poté, co mu policie předestřela jinou verzi skutkového děje (vzniku jeho zranění) a poučila ho o možnosti trestního stíhání za křivé obvinění, vzal raději své oznámení zpět. Měl obavy z dalšího jednání členů sekty, tak se svou situací rozhodl řešit odjezdem ze země.

Nesprávné posouzení právní otázky spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní předpis (ustanovení), nebo je sice aplikován správný právní předpis, ale je nesprávně vyložen.

Dle § 12 zákona o azylu se cizinci azyl udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod (*písm. a/*), nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodů rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě,

jehož občanství má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště (*písm. b/*). Za pronásledování se pak ve smyslu ustanovení § 2 odst. 6 zákona o azylu (ve znění účinném v době vydání rozhodnutí žalovaného) považuje ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady ve státě, jehož je cizinec státním občanem, nebo státu posledního trvalého bydliště v případě osoby bez státního občanství nebo pokud tento stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním.

Situace stěžovatele tak, jak ji sám správnímu orgánu rozhodujícímu o udělení azylu vyložil, neukazuje na odůvodněný strach z pronásledování z náboženských důvodů, t. j. pro vyznávání určitého náboženství. Naplnění jiných důvodů uvedených ve výčtu ustanovení § 12 stěžovatel netvrdil. Z vyjádření stěžovatele v průběhu celého správního řízení je zřetelně patrné, že obavy žalobce mají svůj původ v nelegálních praktikách příslušníků sekty, jíž byl dříve členem, motivovaných snahou opatřit si na úkor stěžovatele majetkový prospěch, a to i za cenu vydírání s použitím násilí. Rozhodně tedy nejde o přímé pronásledování ze strany státu. Zda by se v případě stěžovatele mohlo jednat o tzv. represi nepřímou, jejímž původcem je rovněž stát, avšak neohrožující život nebo svobodu stěžovatele aktivním jednáním, nýbrž tím, že takové jednání jiných osob trpí, event. podporuje, zkoumal pečlivě jak žalovaný správní orgán, tak i krajský soud. Svě úvahy pak podrobně rozvedly v odůvodnění svých rozhodnutí a Nejvyšší správní soud se s nimi zcela ztotožňuje. I on je toho mínění, že stěžovatel měl možnost trvat na vyšetřování na základě jeho oznámení a poskytnout policii potřebnou součinnost tak, aby se věc dostala až před nezávislý soud, a na laxní přístup jednotlivých policistů si stěžovat. Aby bylo možno dospět k závěru, že stát, jehož je stěžovatel občanem, jednání ohrožující život nebo svobodu, popřípadě opatření působící psychický nátlak či jiná obdobná jednání trpí, je třeba, aby stěžovatel sám využil právních prostředků, které mu právní řád jeho země k ochraně poskytuje. Bez toho nelze jeho snahu označit za marnou a konstatovat, že stát proto, že stěžovatel vyznává určité konkrétní náboženství, toleruje útoky vůči jeho osobě či majetku od jiných osob, taktéž jednajících z pohnutek týkajících se jeho víry. Navíc v tomto případě není víra stěžovatele vůbec podstatná, jádrem jeho potíží je kriminální činnost osob, které jsou jen shodou okolností členy náboženského sdružení, ale stejně by na ně bylo nahlíženo, i kdyby šlo např. o mafii. Podstatné je, že motivem jejich trestuhodného jednání bylo dosáhnout obohacení, nikoli zasáhnout do stěžovatelovy náboženské svobody. Taktéž ani nečinnost policie neměla svůj původ ve stěžovatelově víře, a stále zde byl prostor aktivně přispět k vyřešení situace, v níž se stěžovatel ocitl, a to důslednějším trváním na svém trestním oznámení nebo přestěhováním se do jiné části země. Nic z toho však stěžovatel neučinil a rozhodl se vše vyřešit odchodem z Ruska.

Na tomto místě je třeba podotknout, že azyl je institutem zcela výjimečným, vycházejícím z mezinárodních závazků, umožňující osobám čelícím ve své vlasti vážnému ohrožení života, zdraví nebo svobody ze zákonem striktně vymezených důvodů, nalézt ochranu v jiné zemi. V žádném případě nelze tohoto specifického prostředku využít k legalizaci pobytu v zemi, kterou si žadatel o azyl vybral pro svůj další život. To platí i tehdy, když pohnutky odchodu ze země původu jsou z lidského hlediska pochopitelné (členění trestné činnosti, t. j. psychickému a fyzickému nátlaku osob usilujících o majetek, pocity bezvýchodnosti situace), avšak se zákonem o azylu vymezenými důvody se nekryjí.

Z toho, co bylo právě uvedeno, je zřejmé, že krajský soud při přezkoumání žalobou napadeného rozhodnutí posuzoval v mezích uplatněných žalobních bodů jeho soulad

s právními předpisy. Žalovaný správní orgán i krajský soud vyšly ze skutkového základu pocházejícího v rozhodující míře od samotného stěžovatele. Zprávy o situaci v Ruské federaci byly užity pouze podpůrně, a dá se říci, že je žalovaný konstatoval nad rámec rozhodovacích důvodů, které pramenily zejména z tvrzení samotného stěžovatele. Neuvedl-li skutečnosti o hrozícím pronásledování z náboženských důvodů či odůvodněného strachu z něho, jako subjektivní stránky jeho žádosti o poskytnutí ochrany formou azylu, rozhodl žalovaný správní orgán správně o tom, že u něho nejsou dány důvody pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Krajský soud tedy nepochybil, když se s takovým jeho závěrem ztotožnil a žalobní námitce v tomto směru nepřisvědčil.

Jestliže v řízení o udělení azylu nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu (§ 14 zákona o azylu).

Jak vyplynulo ze správního spisu, žalovaný správní orgán zkoumal, zda v případě stěžovatele jsou dány důvody pro udělení humanitárního azylu, a dospěl k závěru, že jej na základě stěžovatelem sdělených skutečností udělit nelze. Udělení humanitárního azylu je zcela na volné úvaze správního orgánu a rozhodnutí o něm přezkoumává soud pouze v omezeném rozsahu. V otázkách přezkumu správního rozhodnutí, které je ovládáno zásadami správního uvážení, se judikatura soudů ustálila na názoru, že zákon vytváří kritéria, podle nichž a v jejichž rámci se může uskutečnit volba, včetně výběru a zjišťování těch skutečností konkrétního případu, které nejsou právní normou předpokládány, ale uvážením správního orgánu jsou uznány za potřebné pro rozhodnutí. Samotné rozhodnutí správního orgánu podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování, a zda při zjišťování podkladů takového úsudku byla dodržena pravidla tzv. spravedlivého procesu. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z těchto skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry.

Nejvyšší správní soud v této souvislosti odkazuje na konstantní judikaturu, připomínající mimo výše uvedeného také to, že na udělení azylu z humanitárních důvodů nemá žadatel subjektivní právo, jak podotkl žalovaný ve svém vyjádření, a proto je vyloučeno, aby na něm mohl být negativním výrokem správního orgánu zkrácen. Jde o usnesení Ústavního soudu ze dne 11. 11. 2002, sp. zn. IV. ÚS 532/02, rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, sp. zn. 3 Azs 12/2003, ze dne 22. 1. 2004, sp. zn. 5 Azs 47/2003, a mnohé další.

Správní orgán zjistil a posoudil jak osobní situaci stěžovatele (vycházel přitom výhradně z jeho vlastních vyjádření), tak i situaci v zemi původu (ze zprávy Ministerstva zahraničí USA a informací od Ministerstva zahraničních věcí ČR), a pokud z nich nevyvodil důvody pro udělení humanitárního azylu, z mezí správního uvážení nevybočil. Tento závěr platí zejména proto, že stěžovatel sám v průběhu správního řízení ani žádné důvody zvláštního zřetele hodné pro udělení humanitárního azylu neuváděl. Nejvyšší správní soud souhlasí s krajským soudem, že žalovaný měl pro své rozhodnutí dostatek podkladů a věc posoudil v mezích stanovených zákonem. Ustanovení § 14 bylo do zákona o azylu, který jinak stanoví důvody pro jeho udělení velice přísně a vypočítává je taxativně, vloženo proto, aby v případě nenaplnění podmínek pro udělení azylu podle § 12 tohoto zákona bylo možno zohlednit jak skutečnosti v době přijetí zákona o azylu předvídatelné a obecně vnímané jako pro udělení azylu z humanitárních důvodů obvyklé (např. osobám zvláště těžce postiženým nebo nemocným, osobám přicházejícím z oblastí postižených humanitární

katastrofou způsobenou lidskými či přírodními faktory), tak i situace, které předvídatelné nebyly. V každém případě se vždy bude jednat o azylový důvod navýsost výjimečný. Důvody, které stěžovatel v průběhu celého správního řízení uváděl, nejsou natolik mimořádné, aby je bylo možné za zvláštního zřetele hodné považovat. Z lidského hlediska je sice možno pochopit, že se stěžovatel po tom, co prožil, rozhodl svou vlast opustit a usadit se jinde, avšak institut azylu není a nikdy nebyl nástrojem k řešení takové situace. Právo na azyl založené na mezinárodních úmluvách totiž v sobě nezahrnuje právo této osoby vybrat si zemi, kde se pokusí začít nový život, jelikož slouží výhradně k poskytnutí nezbytné ochrany cizím státem, je-li žadatel ve vlastní zemi terčem pronásledování ze zákonem vyjmenovaných důvodů, popřípadě rodinným příslušníkem takové osoby nebo existují jiné, zcela výjimečné okolnosti, za kterých by bylo „nehumánní“ azyl neudělit.

Z obsahu spisu je zřejmé, že krajský soud přezkoumal výrok žalovaného o neudělení humanitárního azylu ve výše naznačených mezích. V žalobě stěžovatel pouze obecně tvrdil, že je rozhodnutí žalovaného nezákonné mimo jiné i proto, že mu nebyl udělen azyl podle § 14 zákona o azylu, aniž by dodal cokoli konkrétního. Proto nelze dost dobře krajskému soudu vytýkat, že dostatečně neposoudil podmínky pro přiznání azylu z humanitárních důvodů. Nejvyšší správní soud shledal postup krajského soudu řádným a zákonným, a narozdíl od stěžovatele nesdílí přesvědčení, že mu měl být azyl z humanitárních důvodů udělen. Argumentaci jeho aktuálním zdravotním stavem, podepřenou lékařskou zprávou vyhotovenou až po vydání rozsudku krajského soudu, je třeba odmítnout. Ustanovení § 109 odst. 4 s. ř. s. totiž stanoví, že ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí, Nejvyšší správní soud nepřihlíží.

Dalším důvodem kasační stížnosti stěžovatel tvrdil, že je rozhodnutí soudu nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů (§ 103 odst. 1 písm. d/ s. ř. s.), protože se soud v odůvodnění svého rozhodnutí nedostatečně vypořádal se žalobními body mířícími na porušení vyjmenovaných ustanovení správního řádu. V žalobě stěžovatel namítal porušení § 3 odst. 3 a 4 a § 32 odst. 1, § 33 odst. 2, § 46 a § 47 odst. 3 s. ř., když tvrdil, že se správní orgán jeho žádostí nezabýval zodpovědně a svědomitě, nevyšel ze spolehlivě zjištěného stavu věci, nevedl azylové řízení tak, aby posílil jeho důvěru ve správnost jeho rozhodování a jeho rozhodnutí není přesvědčivé, také že žalovaný nezjistil přesně a úplně skutkový stav věci a za tím účelem si neopatřil potřebné podklady pro rozhodnutí, nedal mu možnost vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k jeho podkladu i ke způsobu jeho zjištění, popř. navrhnout jeho doplnění, rozhodnutí není v souladu se zákony a nevyšlo ze spolehlivě zjištěného stavu věci a odůvodnění napadeného rozhodnutí žalobce nepřesvědčilo o jeho správnosti a o správnosti postupu žalovaného, který se nevypořádal se všemi provedenými důkazy.

Nejprve je třeba zdůraznit, že k žalobou vytýkanému porušení ustanovení § 33 odst. 2 s. ř. dojít vůbec nemohlo, jelikož jeho použití pro řízení o udělení azylu bylo vyloučeno novelou zákona o azylu č. 222/2003 Sb., kdy bylo do ustanovení § 9 zákona o azylu vloženo, že se kromě oddílu 1 části čtvrté správního řádu na řízení o udělení azylu nevztahuje ani ustanovení § 33 odst. 2 s. ř.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že výše vyjmenované žalobní body jsou formulovány natolik obecně, že za situace, kdy by byly jedinými žalobními námitkami, a žaloba nebyla k výzvě předsedy senátu podle § 37 odst. 5 s. ř. s. v tomto směru doplněna, muselo by být řízení o takovém podání odmítnuto. Takto formulované výtky, jež jsou v zásadě jen citacemi zákonných ustanovení bez vazby na konkrétní příběh žalobce, nejsou

žalobními body ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s., tedy body, z nichž by bylo patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné. Jelikož žaloba obsahovala i žalobní body další, projednatelné, nebylo výzvy k odstranění vad zapotřebí. Žadatel o azyl v pozici žalobce dostatečně vymezil, na které otázky se má krajský soud při přezkoumávání rozhodnutí žalovaného zaměřit především (ty zřejmě považoval za zásadní), takže nebyl důvod pochybovat o tom, v jaké míře či za jakého pohledu se má soud dle žaloby věcí zabývat. Dispoziční zásada ovládá řízení ve správním soudnictví i v tom směru, že obecným výtkám odpovídá opět přezkoumání toliko z obecného pohledu, jelikož není důvod domnívat se, že žalobce zamýšlel docílit něčeho jiného, než v žalobě sám vyjádřil. V daném případě šlo u vytýkaných procesních pochybení pouze o podpůrnou argumentaci, a podle toho s ní bylo naloženo. Z rozsudku je patrné, že soud procesní postup žalovaného přezkoumal a v odůvodnění svého rozhodnutí vyjádřil závěr, že žádná pochybení neshledal. Stěžovateli lze dát za pravdu v tom, že odůvodnění je v tomto směru velmi kusé a přesvědčivosti rozsudku by nepochybně prospělo podrobnější vyjádření. Rozhodně však – zejména pro to, jak vágně byly formulovány žalobní body (pouhé citace ustanovení správního řádu) – nemůže být v tomto spatřována nepřezkoumatelnost rozhodnutí soudu, pro niž celý rozsudek nemůže obstát a musí být z tohoto důvodu zrušen a věc vrácena krajskému soudu k dalšímu řízení a novému rozhodnutí. Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že důvod kasační stížnosti dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. nebyl naplněn.

Námítky stěžovatele mířící na porušení ustanovení správního řádu o náležitostech rozhodnutí správního orgánu, což mělo mít za následek, že rozhodnutí žalovaného bylo stíženo vadou, která mohla ovlivnit jeho zákonnost, je třeba odmítnout. V žalobě totiž stěžovatel uplatnil toliko námítky nesprávného právního posouzení, konkrétně šlo o zvážení naplnění podmínek pro udělení azylu podle § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu a existence překážek vycestování ve smyslu § 91 téhož zákona. Pokud jde o procesní pochybení žalovaného, namítal pouze porušení § 3 odst. 3 a 4, § 32 odst. 1, § 33 odst. 2, § 46 a § 47 odst. 3 správního řádu. Jestliže podle ustanovení § 75 odst. 2 s. ř. s. platí, že soud přezkoumá napadené výroky v mezích žalobních bodů, pak neuplatnil-li stěžovatel v roli žalobce žalobní námitku absence náležitostí rozhodnutí žalovaného, nemůže účinně krajskému soudu vytýkat, že napadené rozhodnutí správního orgánu pro tyto vady nezrušil. Ustanovení § 104 odst. 4 s. ř. s. totiž výslovně nepřipouští takové důvody, které stěžovatel v řízení před krajským soudem neuplatnil, ač tak učinit mohl. Důvod kasační stížnosti uvedený pod písmenem b) ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s. může tedy být naplněn pouze tehdy, byla-li vada správního řízení před soudem vytýkána, což se však v daném případě nestalo.

Stěžovatel tvrdil, že vytýkané vady dokonce způsobují nicotnost rozhodnutí žalovaného správního orgánu. Zda je rozhodnutí nulitní, nicotné, t. j. trpí tak závažnými vadami, že v podstatě ani o rozhodnutí správního orgánu nejde, je soud povinen zkoumat z úřední povinnosti. Nejvyšší správní soud tak učinil a shledal, že ve správním spise předloženém žalovaným je založeno rozhodnutí vydané v jeho pravomoci, obsahující výrokovou část a odůvodnění, opatřené úředním razítkem a podpisem ředitele odboru azylové a migrační politiky, který je osobou oprávněnou k podpisu rozhodnutí. Z tohoto vyhotovení, jakož i kopie rozhodnutí připojené žalobcem (stěžovatelem) k žalobě, je zcela zřejmé, že se jedná o projev vůle správního orgánu, vyvolávající zamýšlené právní následky. Nejvyšší správní soud neměl (i se zřetelem k obsahu celého správního spisu) pochybnosti o tom, že toto rozhodnutí bylo skutečně žalovaným vydáno. Nicotné tedy není. K hodnocení, zda nesprávné uvedení místa vyhotovení či podpisu rozhodnutí, nebo absence podpisu

oprávněné osoby na konkrétním stejnopisu rozhodnutí doručeném stěžovateli, představují vady řízení, a zda tyto vady mohly mít vliv na zákonnost rozhodnutí, však může soud přistoupit, pouze je-li takový nedostatek žalobou vytýkán, což se v tomto případě nestalo. Jak bylo vysvětleno výše, nemůže Nejvyšší správní soud pro tuto překážku naplnění takových důvodů kasační stížnosti zkoumat.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že krajský soud přezkoumal všechny výroky rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů. Jeho rozhodnutí spočívá na důvodech, které opodstatňují závěr o nedůvodnosti žaloby. Byla aplikována správná ustanovení zákona o azylu a byla i bezvadně vyložena. Jelikož žádná z výtek uplatněných v kasační stížnosti nebyla shledána důvodnou, Nejvyšší správní soud kasační stížnost podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Nejvyšší správní soud rovněž vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde se o kasační stížnosti rozhoduje přednostně. Navíc je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu, mj. pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku – takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) – ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel ve věci neměl úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení, které mu vznikly. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady v řízení o kasační stížnosti v míře přesahující rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. ledna 2006.

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu

